

DET ER STORT Å VÆRE LITEN
I REFSNES BARNEHAGE

MyKid: For oss er det viktig med god kommunikasjon og samarbeid med foreldre så derfor bruker vi MyKid som kommunikasjonsforum fra høsten 2014.

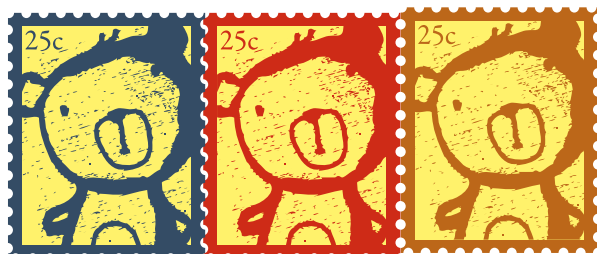

Det er en lukket portal på nettet. Foreldre har hvert sitt passord og portalen er bare tilgjengelig for foreldre som brukere. De har kun tilgang til sitt eget barns side.

Årsplan
2016-2017

Hel plass koster **2655,-**

PRAKTISK INFORMASJON:

Vi har utarbeidet et eget hefte med alt du trenger å vite i forhold til barnehagen.

Barnehagen er åpen kl. 06.45 – 17.00

Vår adresse er:
Engfaret 8, 1518 Moss
Telefon: 69 27 79 70

Telefoner:
SELUNGEN: 930 05 825 LØVEN: 930 02 998
RUDOLF: 930 05 945 ELEFANT: 930 03 575

Styrer: Tone Skolt Kristensen
Mobil: 901 71 949

E-mail: refsnes@barnehage.no
www.refsnes.barnehage.no

VÅR VISJON:

DET ER STORT Å VÆRE LITEN I REFSNES BARNEHAGE

VISJONEN ER ET RESULTAT AV VÅRE ØNSKER OM:

At barna skal få gode minner fra den tiden de er i Refsnæs barnehage. Vi vil at barna skal huske at de fikk gode venner, at de fikk god tid til å leke, at de voksne var snille og hadde tid til å gjøre morsomme ting. Vi vil at barna skal få en følelse av at de betyr noe og at de kan ta del i et sosialt fellesskap på en god måte. Det er viktig for oss å gi barna mulighet til å gi og ta omsorg. Vi ser hva barn kan og hva barn gjør.

VELKOMMEN TIL DEN GODE STEMNINGEN

God stemning gjør mye med trivsel og trygghet i de omgivelsene vi befinner oss i.

ÅRSPLAN:

Denne årsplanen er skrevet for at foreldre, kommunen som er vår tilsynsmyndighet, samarbeidspartnere og andre interesserte skal vite hvordan vi jobber og hva vårt pedagogiske ståsted er. Vi har også dette året gjort til dels store endringer både i barnehagens fysiske miljø, men også i måten vi jobber på og innholdet for øvrig. Den er barnehagens arbeidsredskap i løpet av året som skal sikre at vi jobber i den retningen vi ønsker, slik at barna får et tilpasset og utfordrende barnehageliv i samsvar med lover og regler.

Årsplanen skal beskrive de verdier barnehagen har og det innholdet vi ønsker å fylle den med. Barna skal være med å bestemme innholdet i året, så derfor må detaljerte planer lages etter hvert som året går.

Årsplanen skal være så fleksibel at den gir rom for spontanitet og barns medvirkning.

Vi er meget fornøyde med vår Årsplan og velger derfor å beholde hovedinnhold og form fra de siste årenes årsplaner. Den beskriver vår pedagogiske virksomhet hvor det grunnleggende hensyn er: «barnets beste». Den konkretiserer hvem vi er og hvor vi vil og hva vi står for i Refsnæs barnehage. Den er et godt redskap for oss og vi streber hele tiden etter å etterleve det som står i vår Årsplan. Den er et arbeidsredskap for personalet for å styre vår virksomhet i en bevisst og uttalt retning. Vi bruker den aktivt i vurdering og ny planlegging, til refleksjon på møter og vi bruker den som utgangspunkt når avdelingsplanene lages. Den presenterer Refsnæs barnehages verdier og har et her og nå perspektiv og et framtidsperspektiv. Så HJERTELIG velkommen til oss!!!

AKTIVT LYTTENDE - TILSTEDEVÆRENDE VOKSNE:

"En som viser interesse og ikke bare ser barnet, men også hva barnets blikk er rettet mot."

Vi voksne kan aldri velge bort å lytte til hva barna har å si. Derfor må vi hele tiden observere hva barn foretar seg. Det er først når vi lytter til barnas tanker og handlinger at vi kan skape et meningsfylt miljø som vekker barns lyst og nysgjerrighet til å søke kunnskap hos hverandre.

Vi mener i dag at vi har flere slike møteplasser hvor barn finner hverandre og holder på med noe sammen.

RAUSHET:

Hva mener vi i personalgruppen med dette fine ordet: Raushet? Hva betyr det for oss i forhold til barna, hverandre og foreldre? Vi mener at det å være raus, innebærer å være et godt medmenneske.

«TA ET SKRITT TILBAKE FØR VI DØMMER ANDRE. RAUSHET ER Å HJELPE ANDRE.

Vi vil legge til rette for mange gylne øyeblikk.

TILKNYTNING OG TILVENNING

Barns tilknytning til en trygg voksen, er kanskje det viktigste fundamentet for barnets utvikling og vekst.

Vi som fagpersoner i barnehagen har et enormt ansvar når det kommer til å knytte oss til barna i barnehagen. Trygge barn har en følelsestrygget ovenfor foreldre og andre omsorgspersoner, de er glade i å utforske, har gode sosiale ferdigheter og preges av optimisme.

Barn som over tid opplever trygge, følelsesmessige bånd til sine omsorgspersoner (foreldre, barnehageansatte osv), vil få et bilde av seg selv som en person som betyr noe, som andre kan bli glad i og bry seg om. Våre tilknytningserfaringer vil også påvirke vår eventuelle fremtidige foreldrerolle. (Abrahamsen, 2015)

I Refsnes barnehage har vi stort fokus på å skape gode, trygge tilkynningsrelasjoner til barna, spesielt i oppstartsfasen til barnet. Øyekontakten, konsentrert oppmerksomhet, stabilitet og forutsigbarhet er ekstremt viktig de første årene. Vi bruker plandager, avdelingsmøter og ledermøter til å drøfte utfordringer og pedagogisk arbeid rundt tilknytningstematikken.

På bakgrunn av forskning vil vi i Refsnes barnehage åpne opp for besøk av nye barn og foreldre 3 til 4 mnd før barnehagestart. En time i uken kan gjøre at barna langsomt blir trygge på stedet. Når barna har vent seg til lyder, lukter, personalet og de andre barna, vil tilvenningen gå bedre når de starter på ordentlig.

ÅRETS JAKT: PÅ JAKT ETTER LEK og VENNSKAP.

Personalet har gått på hjerte jakt og vennejakt i flere år nå og dette har satt seg i ryggraden hos oss i Refsnes barnehage. I fjor utvidet vi høstens jakt til å omfatte LEKEN. Vi ser etter lek og vennskap/samhandling både ute og inne – vi ser også etter spor og tar bilder.

Prosjektet «Spor etter leken» ble til en billedserie som personalet har laget. De gikk på jakt og vi brukte bildene til refleksjon på personalmøter/plandager.

Det handler nemlig om å ha hjerte for det du driver med og fokus på det du ønsker å se.

HVERDAGSLYKKE – LAG DEG EN GOD DAG

Vi må ta oss tid til å være i øyeblikket – slik barn gjerne gjør.

Forskning viser at positive følelser har sammenheng med viktige gevinster, som bedre helse, bedre vennskap og lengre liv. Det bidrar også til å bygge motstandskraft mot framtidige psykiske utfordringer (Rådet for psykisk helse).

GLEDE OG HUMOR:

Humor og glede er i slekt med det kreative – derfor er det viktig for kvalitetsarbeidet i Refsnes barnehage. Latter, som er humorens produkt, befri oss fra stress og tristhet og renser sinnet for irritasjon. Vi trekkes gjerne dit hvor det er latter og morsomt.

FINNE EN VENN – VÆRE EN VENN – HOLDE PÅ EN VENN

Å ha venner er livsviktig.

Omtrent alle barn sier at det viktigste og beste med barnehage og skole er vennene og å leke med dem som er det aller morsomste. Forskere er også enige om at vennsksrelasjoner har en stor betydning for både barnets generelle trivsel, utvikling og for opplevelsen av å ha det bra i barnehagen. Barn danner vennskap så fort de kommer i en gruppe med andre jevnaldrende og barn allerede i 2 års alderen inngår i vennsksrelasjoner (Anne Greve). Gode språkferdigheter og evne til å regulere følelser er også viktig for vennskap. (Anne I H Borge, prof i utviklingspsykologi) Opplevelsen av et felles «vi» er en byggestein i oppbyggingen av vennsksrelasjoner. Noen ganger er det bare slik at små barns vennskap gir seg uttrykk i bare å springe og le sammen. Derfor er det viktig å legge til rette for situasjoner der slike opplevelser kan oppstå i barnehagen og hjemme.

Foreldre kan spørre barnet sitt om hva de har gjort for en venn i dag? Det er betydningsfullt når foreldre bryr seg om andres barn og inkluderer dem i egen hverdag. På den måten kan man bidra til å skape vennskap. Det kan gjøres ved å hilse på de andre barna, slå av en prat, snakke positivt om de andre barna hjemme og invitere med hjem.

Det er viktig at vi respekterer og støtter alle ulike former for vennsksrelasjoner som finnes mellom barn. Barns vennskap er ofte mer komplekse enn hva man tror.

Barn svarer selv at de mest populære barna er de som er flinke til å dele, trøste og hjelpe andre. Vi skal derfor lære barn å vise at de bryr seg om andre- spørre andre om hvordan de har det og prøve å trøste hvis de har opplevd noe leit. Vi skal også lære barn å si hei og gi ros. Ros smitter.

MOBBING I BARNEHAGEN

Alle barn har rett til et oppvekst – og læringsmiljø uten mobbing. Derfor er det viktig å sørge for et at gode relasjoner og vennskap preger miljøet i barnehagen. Regjeringen har samarbeidet med 12 organisasjoner som heter PARTNERSKAP MOT MOBBING som varer fra 2016 – 2020.

Vi har jobbet mye med dette som tema i barnehagen og vi har utarbeidet en egen handlingsplan mot mobbing. I barnehagen opererer de som mobber ikke så skjult enda, fordi det krever en kompetanse de ennå ikke er modne for. Derfor er det i barnehagen den beste forebyggingen kan skje. I arbeidet mot mobbing er det nødvendig med en aktiv og tydelig voksenrolle. Det er nødvendig at personalet er klar over betydningen av vennskap og kompleksiteten i barns samspill med hverandre, at de setter tydelige og forståelige grenser og kommuniserer godt med foreldrene. Vi har nulltoleranse for mobbing og vi vet at så mange som 1 av 10 barn i barnehagen (NOVA 2012) blir mobbet, plaget, ertet og holdt utenfor i leken.

BARNAS TRIVSEL ER VÅRT ANSVAR

VI HAR STOR RESPEKT FOR BARNAS LEK:

Lekende barn ligner forskere og skapende kunstnere.

HVA VIL BARN? LEKE HELE DAGEN

I LEKENS VERDEN BLIR MAN KJENT MED BARN

Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningskapning i barnehagen.

LEK OG DANNING

Danning er en kontinuerlig prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Lek og samhandling er en forutsetning for barnets danning.

«Aleine vil eg ikkje eksistere på en forståande måte. Om det ikkje var andre i universet enn meg, ville heller ikkje danning finnast. Det er bevisstheten om den andre som gjer mitt ståsted synlig for meg» (Hellesnes 1992)

Etter flere prosjekter med lek og vennskap i fokus er det helt klart at det har mye å si at de voksne er med i leken og skaper fantasi og mystikk, men også bidrar med noe fakta i leken. Det er viktig å utvikle et leketema sammen med barna spesielt i en gruppe hvor det er barn som sliter med å komme inn i lek og samspill. Alle har da mulighet til å bidra med sin kunnskap. Vi nevner PROSJEKTER om Hverdagsgleder, Bæsj, Pinner, Kardemommeby og Vennskap. Sammenhengen mellom lekne og omsorgsfulle voksne og barns liv kan gi grunnlag for arbeid med barnehagens mandat om danning, lek, omsorg og læring.

Leken har en fremtredende betydning i barnas liv i barnehagen. Leken er et allment menneskelig fenomen der barn har høy kompetanse og engasjement (rammeplanen s. 25)

Lekens kjennetegn er at den er en frivillig aktivitet som barna selv velger å delta i, leken er på "liksom", den ligger utenfor det vi oppfatter som "den virkelige verden". Leken er lystbetont for barnet, den kan samtidig gi orden og spenning. En annen viktig side ved leken er at den er indre motivert. Lysten til å leke kommer innenfra. Det er barnet selv som har kontroll over sin medvirkning i leken og tar ansvar for den. Barnet "glemmer" seg selv, går ut av virkelighetens verden og inn i lekeverden. Leken gir først og fremst glede samtidig kan den være problemløser. Gjennom lek kan barn utforske miljøet rundt seg og bearbeide det som er vanskelig. Gjennom leken fremmes også barns utvikling på alle områder. I leken utvikler barnet sin identitet og selvfølelse.

Når barn blir spurt hvorfor de leker, er svaret nesten alltid «Fordi» Det er bare noe vi gjør.

Rammeplanen vektlegger den voksnes rolle i leken. Personalet skal være tilgjengelig for barna ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek. De voksne er viktige som modeller.

Margaretha Øhman sier at vi voksne skal «nærgranske leken». Ved å gjøre det – viser vi barn at vi mener leken er viktig. Da ser vi også om barn sliter med å knekke lekekodene. Vi skal gi oss hen og trykke inn lekeknappen. Da kan vi dele lekeverden sammen. De voksne skal bidra med nytt materiell inn i leken og dermed bringe leken inn i nye dimensjoner.

BARNES MEDVIRKNING:

"Jeg er meg og det er bra sammen med andre"

Barns medvirkning skal ligge til grunn for alt vi gjør i barnehagen. Barn blir glade når de får være med å lage planer. Barn har store kunnskaper som de godt kan lære seg til å dele med andre. Da må disse kunnskapene verdsettes av personalet. Det er viktig å ha fokus på SAMARBEID og FORSKJELLIGHET.

Barna skal ha innflytelse på form og innhold i barnehagen. FN s barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det. Det er ikke ensbetydende med at voksne skal overlate ansvaret til barna. Vi skal være lydhøre og følge barnas initiativ i her og nå situasjoner. Vi skal bli bevisste på hva vi sier ja og nei til og forklare barn hvorfor det ikke kan få bestemte i ulike situasjoner. Når vi er lydhøre, fleksible og åpne for barnas innspill, gjør det hverdagen mer spennende. Både kroppslig og språklig gir barn uttrykk for hvordan de har det. Vi må ta hensyn til barns uttryksmåter. De må støttes til å undre seg og stille spørsmål (rammeplanen s 13.). Barns nysgjerrighet og vitebegjær kan føre til de mest interessante temaer, prosjekter, rolle lek og samtaler.

HJELPE TIL – HJELPE ANDRE – ANSVAR

Vi mener at å la barna være aktivt med i praktiske omsorgsfunksjoner styrker de grunnleggende utviklingsområdene. Barna klatrer selv opp på stellet, reiser seg opp og setter seg ned i vogner. De får god tid til å kle på og av seg selv. De medvirker aktivt i prosessene. De trener motorikken, men får også erfaringer med at de selv kan klare etter hvert. Tilegnelse av disse kompetansene styrker barns selvtilit – følelsen av egenverdi. Vi har sett på dagsrytmen på alle avdelinger og jobbet frem områder hvor barna kan hjelpe til og klare selv i løpet av dagen. Barn elsker å hjelpe til å gjøre «ordentlige jobbe ting». De store kan hjelpe de små og hverandre. Det krever at personalet gir dette arbeidet god tid, uforstyrret oppmerksomhet og grundig tilrettelegging. Det hevdes det er en negativ utvikling at vi gir barn mindre og mindre ansvar.

Læring i formelle og uformelle læringssituasjoner

De formelle situasjonene er planlagt og ledet av personalet. Uformelle er nærmere knyttet til hverdagsaktiviteter og her og nå situasjoner i lek, oppdragelse og annen samhandling. (rammeplanen s 27). Barn lærer når de leker og det de har lært, virker inn på den videre leken. Lek og læring er uatskillelige. Barn leker, øver og lærer samtidig. Barn leker ting de er interessert i og nysgjerrige på akkurat nå for å utforske det og finne ut av hvilke muligheter som ligger der. De øker slik sin kunnskap og forståelse for nettopp dette. Å leke er å lære seg å lære (Pramling, Sheridan). Barn leker fordi de har lyst til å leke og lærer samtidig på en lystbetont måte. Hele barnet og barnets hele verden må involveres for at det skal bli lystbetont læring. Oppdagelsesgleden er en viktig dimensjon og motivasjon for læring. (Margareta Øhman 2012)

OMSORG og OPPDRAGELSE:

Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre. Barn som omsorgspersoner. Det å vie oppmerksomhet på omsorgsfullhet er å gi omsorg betydning og prioritet.

Forskning viser at barn som får mye berøring i oppveksten, blir roligere, mer harmoniske, mindre aggressive og mindre stresset enn de som får lite.

Barn har rett til omsorg og skal bli møtt med omsorg i Refsnes barnehage. Vi skal bi barna grunnleggende behov som godt kosthold, tørre klær, trøst og kos på fanget. Vi skal være oppmerkssomme og møte hvert enkelt barn med åpent sinn. For oss er omsorg å være tilstede hele dagen, sitte på gulvet sammen, lytte når barn har noe å fortelle verbalt eller kroppslig.

God omsorg har som mål å hjelpe barna til selv å kunne gi omsorg.

Vi skal hjelpe barn i konflikter og være nysgjerrig sammen i lek og læring.

Barn kan tidlig vise at de bryr seg om hverandre, løse konflikter og tar andres perspektiv. De kan ta hensyn og vise omsorg. (KD 2011a, s.34). Det er viktig for oss at vi får « øye på» slike episoder og verdssetter dem som betydningsfulle. Vi må løfte dem opp i lyset og gjøre dem synlige. (Se praksisfortellinger).

Vi skal hjelpe barn som faller utenfor eller har problemer med å komme inn i konstruktive samhandlingsmønstre.

Våre barn spiller oss som voksne, de gjør som vi gjør og derfor har vi et stort ansvar. Dagens barn blir morgendagens voksne. Vi må derfor møte våre medmennesker på en slik måte som vi selv ønsker å bli møtt. Vi må se og møte både oss selv og de vi møter på veien på en ivaretagende og kjærlig måte. Gi hverandre et smil, klapp på skulderen eller vise på en annen måte at vi bryr oss. Vi må ha tillit til at det ikke finnes vanskelige barn eller voksne, men kun barn og voksne som har det vanskelig.

Alle barn har krav på å bli møtt som den de er. Vi voksne i barnehagen skal hjelpe barn til å forstå at egne handlinger kan gå utover andre. Ikke alle handlinger er akseptable (rammeplanen s. 23) Oppdragelse må skje i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

En oppdragerrolle som fremheves både i lov og rammeplan er ansvaret for å oppdra barna til aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn. Vi skal la barn prøve selv og la dem oppleve at de er delaktige i beslutninger om seg selv.

"Stopp regelen" er en meget viktig regel for barna. Når noen sier nei eller stopp, så betyr det nei, og det betyr at den som hører dette, straks skal stoppe.

Dette er en viktig etisk regel som handler om grunnleggende respekt, integritet og beskyttelse mot krenkelser.

VELKOMMEN TIL EN SPENNENDE BARNEHAGE

REFSNES BARNEHAGE - DET BETYR KVALITET

Refsnes barnehage er en barnehage med 4 avdelinger. Vi organiserer barnehagen i ALDERSRENE GRUPPER så langt det går an i forhold til opptak av nye barn. Vi har en avdeling for de største barna. Den heter Elefant og der går det 18 barn i dag. På avdeling Løven er det 13 barn på 4 år og på avdeling Rudolf er det 15 barn på 3 år og 2 år. På Selungen er det 14 barn fra 1 – 2 år.

Ett og toåringene skaper sin egen kultur gjennom sin kroppslighet og de har stor glede av å være sammen med jevnaldrende (Greve,

2007) Vi er derfor opptatt av å skjerme om denne kulturen. Det hevdes at de yngste barnas kompetanse ikke i stor nok grad kommer til uttrykk når de er sammen med eldre barn som har helt andre

interesser. De blir ofte tilskuere til de store barnas lek. Det er viktig for oss å gi barna både utfordringer og trygghet.

Det er viktig for oss at barnehagen skal være et godt sted for alle og det er stor forskjell på en ettåring og en femåring. Det blir derfor ikke riktig å gi dem et likt innhold. Det er viktig å gi barna utfordringer etter hvert som de blir større. Det er lettere å planlegge pedagogiske aktiviteter som er spesielt tilpasset det språklige, motoriske og kognitive nivå som barna er på.

"Enhver alder er en herlig alder"

Avdelinger med barn i samme alder vil ha bedre muligheter for et tilpasset læringsmiljø. Dermed kan barnehagens ulike avdelinger bidra til bedre pedagogisk progresjon. De 4-5 årene barna er i barne-hagen vil kunne bli mer spennende, interessante og motive-rende.

Vi vil skape et lærende miljø som er et tillegg til hjemmet, som til-fører noe nytt og spennende. Barna skal få mulighet til å bli kreative og skapende og miljøet skal oppmuntre til lek og gode opplevelser sammen med andre barn. Vi vil skape et lærende miljø som opp-muntrer til selvstendighet, samarbeid og mye latter og humor.

"Vi mener at de fleste barn finner seg bedre til rette i mindre grupper"

Det blir lavere støynivå, mindre kaotisk og mer ro. Forutsetningen for små barns medvirkning er knyttet til trygge, oversiktlige og for-utsigbare miljøer. Vi mener vi kan ta oss bedre av hvert enkelt barn på denne måten.

VÅRT NÆRMILJØ

Vår nærmeste nabo er både strand med sjøliv og skog med rare vekster. Det er fjellskrenter vi kan klatre i og huler vi kan gjemme oss i.

Vi kan legge turen til Rambergstoppa, eller ta turen til Fiskehytta på Alby og studere sjø og strandliv. Vi har anledning til å bruke Fiskehytta på Albystranda en dag i uken. Vi kan velge flere andre strender. Vi kan også velge hvilken eventyrskog vi skal gå til. I Hundremeterskogen eller Hesteskogen kan vi steke pannekaker på primus og klatre i trær. Der er det også en fin bål plass.

FYSISK MILJØ – TILGJENGELIGHET – BARNA KAN SELV TA REGIEN OVER ROMMENE

Avdelingenes innhold er utarbeidet av personalet, barn og foreldre i samarbeid. Rommene er innredet etter alder og barnegruppens

Barn som finner aktiviteter de synes er interessante vil få færre korrigeringer og flere positive tilbakemeldinger.

interesser dette året. Det som har vært vellykket for gruppen det ene året, vil nødvendigvis ikke være det neste år. Det er viktig at barna er med og utformer miljøet. Materiell og utstyr er tilgjengelig for barna. Det blir da bedre mulighet for barna til å prøve seg frem og bli i prosesser som oppleves meningsfulle for dem.

Det skal være mulig for barn å selv ta regien over rommene og skape innhold. Vi vet at barn

trekkes mot aktiviteter som gir rom for utprøving og at slike aktiviteter virker stimulerende på motivasjon, læring og utvikling. Elisabeth Nordin Hultman, svensk barnepsykolog hevder at vi i skole og barnehage er altfor raske til å se på barn som et problem og i for liten grad se på miljøet, materiellet eller organisering som årsak til problem. Hun mener at barn må få valg mellom ulike aktiviteter for å finne noe som passer for dem.

ARBEIDSMÅTENE I REFSNES BARNEHAGE PEDAGOGISK DOKUMENTASJON:

«- Om man lykkes, gir pedagogisk dokumentasjon stor arbeidsglede. Det gir gleden av å oppdage barnet på en ny måte. Man blir mer nysgjerrig og vil lære mer », sier forsker Alnervik, K (2013)

Det er en synliggjøring av det kompetente barn.

Som et ledd i denne filosofien brukes dokumentasjon som et verktøy for å:

- Bevisstgjøre personalets syn på barn
- Å se barnets initiativ, tanker og innspill, og ta disse på alvor.
- Å evaluere egen pedagogiske praksis.
- Vise foreldre innholdet i barnets prosesser og produkt gjennom ulike dokumentasjonsteknikker.
- Gjennom dokumentasjon får vi et redskap til å synliggjøre det vi står midt oppe i.

Gjennom iakttagelser, bilder, intervju, foto og spørsmål, oppnår vi innsikt. Vi vet mer om barnas tanker og hvordan de lærer og hva de faktisk har kunnskap om. Dette danner utgangspunkt for måter å tilrettelegge på slik at vi hele tiden blir bedre.

"Gjennom pedagogisk dokumentasjon har vi mulighet til å se barnet på nytt – om og om igjen - og vi gjør oss synlige for oss selv" (Hillevi Lenz Taguchi)

PROSJEKTARBEID – VIKTIG – I REFSNES BARNEHAGE: FRA PROSJEKTENE HVERDAGSGLEDER – PINNER – BÆSJ

Hverdagsgleder ble valgt som prosjekt for å « BIDRA TIL DEN GODE STEMNINGEN », som er sentral i vår årsplan og i barnehagens visjon. Bidra til at barna skal se seg selv og andre i et positivt lys. Vi vil at barn skal få erfaring med å bli løftet, og løfte seg selv og andre fram for det gode. Bidra til et inkluderende felleskap, der det er plass til alle, der barn erfarer at alle er bra, på hver sin måte. Vi vil bidra til å etablere og bevare vennskap og vi vil motvirke og forebygge ute-stenging og mobbing.

Vi vet at barns erfaringer i møte med andre i barneårene, har avgjørende betydning for deres selvfølelse i møte med andre senere i livet. Der er avgjørende for å kunne møte andre med empati, skape relasjoner og bidra til å se og ta vare på andre mennesker. Vi vet at barn lærer av hva vi voksne gjør, mer enn hva vi sier. Vi vil derfor ha fokus på det gode i hverdagen – som en væremåte.

På avdelingen setter vi fokus på gode handlinger/godt samspill. Vi vil sette ord på mest mulig av det vi ser i hverdagen. Vi vil gjenfortelle til andre barn, skrive ned små historier om positive hendelser (HVERDAGSGLEDER) og henge opp på prosjektveggen.

RØDE HJERTER MED BARNES GODE HANDLINGER OG ORD, BLE HENGT OPP PÅ DØREN. « Jeg hjalp Sofia og rydde opp alle togene » « Jeg gidde alle jentene armbånd » « Alle elsker hverandre » « Det er hyggelig å hjelpe andre » « Per sa så hyggelig Hadet da han skulle hjem, da ble AG glad » « Bernhard passet på Mathias sine leker da han var på do » God venn. « Jeg er bestevenn med Jakob, sa Bernhard » « Kjenne at det kiler i magen sammen »

Barna ble veldig opptatt av å gjøre gode handlinger og si hyggelige ting til hverandre. Personalet tok bilder fra leken og fra turene og barna satte ord på hvordan de hadde det.

HVA ER GLEDE: Si hei, Det er å være snill, Når man hjelper eller koser eller synger for hverandre, Glede er å nusse, Jeg gleder meg til å lære å kjøre bil når jeg blir stor.

Det er en stor kunst å nærme seg det barn er opptatt av, og hjelpe dem videre når det er behov for det, men aldri overta. Her ligger det mange gleder, overraskelser og utfordringer for oss.

For oss kan et prosjekt starte med barnas interesser slik som med pinne prosjektet. Barn er veldig opptatt av pinner og store og små gikk på pinnejakt i skogen. Pinner i alle fasonger ble lagret i en kasse og ble til de utroligste dyr og pinnetroll. Det blir viktig for oss å tenke over hvordan vi skal arbeide for at barnas egne spørsmål og meninger står i fokus og ikke vår faktakunnskap.

Siden vi har til hensikt å synliggjøre barnas tanker og kunnskaper, blir det en selvfølge at prosjektene tar utgangspunkt i det barna alle-

rede kan. Det signaliserer at vi er interessert i hva akkurat du kan og tenker og at vi respekterer det slik at vi vil jobbe mer med det. Dette er en avgjørende holdning for at barna skal tørre å by på seg selv.

Prosjektarbeid er en demokratisk arbeidsmåte som alltid starter slik:

- * Hva vet du om for eksempel om bæsj? Hva kan du? «Dinosaurbæsj er sånne kjempestore bæsjer». «Jeg tror at bæsjen er flat Bæsjen er brun. Vi kan ikke spise den eller ta på den, da må vi ha hansker. Jeg får ikke lov til å snakke om bæsj hjemme. Bæsjen kommer fra rompestompen. Jeg har sett en bæsj på jobben min, den smila. Var ikke det en tullebæsj?
- * Hva mer har du lyst til å vite? Hva har du lyst til å lære
- * Hvordan skal vi sammen finne det ut? De gikk mye på tur og fant dyrebæsj og spor. De tegnet og lagde masse bæsjer i leire. Blant annet: Skillpaddebæsjer, babyhoggormbæsjer, kråkebæsj, kuruker, tigerbæsj og pappahoggormbæsj.

Det er hele tiden vi voksne som har ansvar for at prosjektene utvikler seg og blir spennende for barna. Vi må tilføre nye ting og gi det noen spark av og til. Vi må legge ut spor. Et prosjekt kan vare fra en dag til et år.

Vi er bevisste på hva barna og vi lærer i prosjektene og hvilke fagområder vi jobber med. Dette synliggjøres på en bedre måte gjennom pedagogisk dokumentasjon.

Små barn prøver hele tiden å skape mening og de trenger vår hjelp i dette arbeidet, men uten at vi styrer for mye. Vi går noen ganger foran barna, ved siden av og vi går bak.

PRAKSISFORTELLINGER og BARNDOMSFORTELLINGER:

Alle de ansatte går med en liten notisbok i baklomma og skriver ulike hendelser fra barnehage dagen. Noen ganger er oppdraget å se etter helt spesielle ting, andre ganger ikke. Vi deler fortellingene med hverandre på avdelingsmøter og personalmøter. Vi bruker dem til refleksjon og det hjelper oss til å bli mer nærsynte og lyttende. En fin måte å finne ut av hva barna er interessert i og starte prosjekter med utgangspunkt i det.

Personalet skriver praksisfortellinger for å legge merke til situasjonene og drøfter og reflekterer sammen i personalgruppen. Personalet skal også dele fortellinger fra egen barndom med barna. De fleste barn elsker å høre fortellinger som de kan kjenne seg selv igjen i. Vi opplever at barna vil høre om igjen og om igjen: Fortell mer! Vi som er voksne går rundt med en skatt kiste av fortellinger fra vi selv var barn. De bare ligger og venter på å bli fortalt. Barn leker jo selv fortellinger. De leker fortellinger fra øyeblikket. Det trenger ikke være avansert. Noe av det viktigste vi kan lære barna, er kunsten å lytte. Det er dokumentert at barn lykkes bedre senere i livet på skolen dersom de har lært seg å holde fast i den røde tråden gjennom en tekst fra å til å. Personalet må også lære seg å lytte til barna – ikke avbryte og hjelpe til før barna har snakket ferdig.

SATSNINGSOMRÅDENE VÅRE

SATSNINGS OMRÅDE: SOS SKOG OG SJØ, VÅRT NÆRMILJØ

Utelek i barnehagen

"Jeg liker best å være ute for da kan vi leke mye mer enn inne"

– Barn 5 år

Variert fysisk aktivitet inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. Aktiv bruk av natur og nærmiljø gir mange muligheter. Den norske barnehagen har en sterk tradisjon for å tilbringe tid ute hver dag. Dette

er veldig viktig for små kropper som innehar mye energi, følelser og interesse de må få utløp for. Det å løpe rundt, og føle seg fri, er verdifullt for barn.

Rammeplanen for barnehager presiserer også viktigheten av at barn får allsidige opplevelser med utemiljøet i barnehagen.

Vår beliggenhet gjør at det er lett å komme ut i skog og til sjøen. Terenget er variert og kupert og gir store muligheter for kroppslig utfordringer for barna. De kan klatre og balansere, løpe og hoppe, leke med vann og naturmateriale og utforske naturens mysterier til alle årets tider. Samtidig gjør plassene det mulig å tenne opp bål, lage mat, søke ly og slappe av. Barna setter stor pris på å komme ut i naturen. I tillegg til masse frisk luft, kan de virkelig boltre seg og utvikle samarbeid og vennskap på en annen måte enn inne barnehagen.

Vi vil at barna skal:

- Bli glad i å være ute i all slags vær.
- Ha sansene åpne og bli nysgjerrig for naturens små og store fenomener.
- Ta vare på og verne om naturen.
- Få kunnskap om friluftsliv, teknologi, miljøvern og samspill i naturen
- Vektlegge leken ute: Vi mener at det er gjennom lek barna oppdager hva naturen er. Barnas innebygde fantasi og forskertrang driver dem mot nye eventyr og ny kunnskap. Det er bevist at lek i naturen skaper mindre konflikter. Det i seg selv skaper trygghet og samhold.

SATSNINGSOMRÅDE: KROPP – BEVEGELSE – HELSE

Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Dette har betydning for utvikling av sosial kompetanse. Godt kosthold og god vekslings mellom aktivitet og hvile er av betydning for å utvikle en sunn kropp. Variert fysisk aktivitet både inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. Aktiv bruk av natur og nærmiljø gir oss mange muligheter.

Språk og matteferdigheter stimuleres, konsentrasjon og hukommelse styrkes, humør og selvfølelse blir bedre og risiko for helseplager senere i livet reduseres. (helsedirektoratet)

Regelmessig fysisk aktivitet synes å fremme barn og unges selvtillit og de som er involvert i fysisk aktivitet synes å være mindre plaget av psykiske helseproblemer. Bortimot halvparten av dagens barn og unge beveger seg for lite.

Barn er kroppslig aktive, og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv å kjenne.

Vi vil at barna skal:

- Får en positiv selvpåfatning gjennom kroppslig mestring.
 - Utvikler respekt og forståelse for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige.
 - Kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og et godt kosthold
 - Videreutvikler sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motoriske følsomhet.
- Refsnes barnehage er en MER – BARNEHAGE: Det betyr at vi legger stor vekt på mer frukt og grønnsaker i barnehagen. www.frukt.no/barnehage.

ALLROMMET – ET FYSISK ROM

Allrommet er et fysisk rom i hjertet av barnehagen. Der kan barna få boltre seg i puter og på madrasser. De kan bygge hytter og bygge med store klosser. Vi får også låne gymsalen på Refsnes skole en time i uken.

TONE-BUFFET ÉN DAG I UKEN:

Tone lager deilig varm mat sammen med barn og serverer på Allrommet. Suppe, fisk eller kjøtt og det er rikelig med deilig frukt og grønnsaker. Alle barn henter maten de vil ha selv og det er stor stas. De minste følger seg viktige og «klarer selv»

SATSNINGS OMRÅDE: KUNST – KULTUR OG KREATIVITET

Barnehagen skal gi barna mulighet til å oppleve kunst og kultur og til selv å kunne uttrykke seg estetisk. Å være sammen om kulturelle opplevelser eller skape noe felles, bidrar til samhörighet. Barn skaper sin egen kultur uti fra egne opplevelser.

- Barna skal daglig ha adgang til bøker, bilder, musikk, utkleddingsutstyr og rikelig med variert materiale og verktøy for skapende virksomhet

BOKSTASJON: Refsnes barnehage er så heldige at vi får være bokstasjon for Moss bibliotek. To ganger i året kommer de og bytter bøker. Vi organiserer det slik at det er utlån til familiene hver fredag på Allrommet.

DANS: I de siste 4 årene har vi vært så heldige å ha Dansepedagog Anniken Jabang hos oss en time i uken. Da danser Elefantene og det pleier å ende i en opptreden på sommeravslutningen. Vi mener det er avgjørende for god lek at barn får opplevelser og erfaringer som igjen kan utvikle lekeferdighet og innhold i leken. Det er viktig for oss at barna ikke bare lærer nye danseferdigheter, men at de har det gøy sammen.

SANG OG MUSIKK, EVENTYR OG FORTELLINGER: Vi ønsker å bruke eventyr og fortellinger mer sammen med barna og vi har felles samlinger med sang og moro hver fredag. Små og store forbereder seg og ansvaret er avdelingsvis.

Vi skriver ned barnas fortellinger og leser høyt. Lager bøker. Barna elsker å høre sine egne fortellinger.

DIGITALE verktøy: Vi har ansatte som har digital kompetanse og vurderer bruken både kritisk og velger bort teknologien der det ikke har noen hensikt å bruke den. Forskere anbefaler at de voksne i barnehagen tar del i barnas aktiviteter med teknologi. Det skal ikke være en del av det frie lekematerialet. Dagens barnehagebarn er født inn i en teknologisk verden og det må vi også ta hensyn til i barnehagen.

ØSTFOLD BARNEHAGEN: Refsnes barnehage er med i en «kompetanserekke» arrangert av Fylkesmannen i Østfold for 2016. Tema er: Østfoldbarnehagen – der barn trives, leker og lærer. Barnehagens læringsmiljø/barns trivsel.

«TETT PÅ REALFAG»: Moss kommune ble som en av 34 kommuner i Norge valgt ut til å være realfagskommune. Kommunen er en del av den nye, nasjonale realfagstrategien for barnehage og grunnopp-

læring. I barnehagene dreier det seg om hvordan vi kan arbeide med fagområdene natur, miljø og teknikk og antall rom og form.

INSPIRERT AV REGGIO EMILIA: Vårt syn på barnet som kompetent og ressurssterkt finner vi igjen i Reggio Emilia filosofien. Reggio Emilia er en by i Nord – Italia, hvorfra tanker og ideer om barneoppdragelse og synet på barnet ble utviklet etter andre verdenskrig. Barnehagene i denne byen er preget av disse tanker og ideer og de har spredd inspirasjon og interesse på internasjonalt nivå.

“Et barn har hundre språk, men frarøves nittini” (Loris Magaluzzi)

En filosofi om det kompetente barnet preger pedagogikken, hvor det legges vekt på det skapende arbeidet og på å bevare og fremme så mange uttryksmåter som mulig for barna.

“Det man hører glemmer man, det man ser husker man, det man gjør forstår man” (Loris Magaluzzi)”

Arbeidet i Reggio Emilia er ikke noe som kan kopieres og som vi kan ta over, men vi kan la oss inspirere av grunntanken og filosofien for å utvikle den i egen sammenheng, og ut ifra våre egne forutsetninger.

GJENBRUKSSTASJON:

Vi samler på det meste, slik at barn og voksne kan bruke det til skapende virksomhet og lek. Vi synes det er en fin måte å få vist barna at ting kan brukes om igjen og ikke nødvendigvis må kastes. Vi lever i en tid med et enormt materielt forbruk og det blir viktig å vise barna at ting kan brukes om igjen og til andre formål. Samtidig håper vi at det vil øke bevisstheten om kildesortering i hjemmene, når barna blir opptatt av gjenbruk på en positiv og kreativ måte. Materialene får nytt liv.

VURDERING:

Vurdering er en viktig prosess i arbeidet vårt slik at vi hele tiden kan gi et best mulig barnehagetilbud tilpasset enkelt barnet. Å vurdere er å beskrive, analysere og fortolke en innsats og hvilken virkning den har. Ved å vurdere

sikrer vi at vi utvikler barnehagen og at det skjer på en bevisst måte.

I Refsnes barnehage vurderer vi etter alle prosjekter på eget skjema. Skjema heter gjort – lært – lurt. Vi vurderer arbeidet vårt på hvert personalmøte gjennom hva vi har satt fokus på. Det kan være voksenrollen i uteleken eller foreldresamarbeid. Avdelingene vurderer sin plan på avdelingsmøtene. Vi vurderer satsningsområdene og endringer ellers to ganger i året. Da går vi gjennom punktene som står i årsplanen og ser på kriterier for måloppnåelse. Vi mener det ikke går an å lage felles kriterier for alle barn, da barna er forskjellige og gir uttrykk for ting på ”hundre forskjellige språk.” Vi gjør observasjoner hvor det trengs. Praksisfortellingene på hvert personalmøte er også en form for vurderingsarbeid. Refleksjoner rundt praksisfortellinger er en måte å reflektere over hverdag og liv i barnehagen. Avdelingene legger også frem prosjekter for de andre avdelingene. Personalet gjør også nytte av hverandres erfaringer når de bytter avdelinger.

Når et prosjektarbeid er i gang, skal det lages en plan. Der skal det planlegges evaluering underveis og en sluttvurdering. Refsnes barnehage har utviklet en egen prosjektplan for dette.

“Vi er alle medskapere av vår egen og hverandres grenseløse potensialer. Vi vet ikke hvor langt vi kan nå, og derfor kan vi ikke evaluere i forhold til forhåndsdefinerte mål” Hillevi Lenz Taguchi

Det er viktig å understreke at de målene som er knyttet til fagområdene i rammeplanen er prosessmål. Læringsprosessene er viktige i barnehagen.

OVERGANG BARNEHAGE - SKOLE: Vår nærmeste nabo er også Refsnes skole. Vi tar gjerne en tur i skolegården med de som skal begynne på skolen, slik at de blir kjent. I den nye rammeplanen står det at barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til skole. Moss kommune har utarbeidet en plan og et årshjul som vi følger. Det er et omfattende opplegg med besøk både på skolen og på turer sammen med første trinn. Lærer og Pedagogisk leder hospiterer hos hverandre. Det er laget et årshjul for systematisk språkstimulering som vi følger. Barna skriver også brev til skolene hvor de forteller litt om seg selv, hva de gleder, uroer seg for eller hvilke spørsmål de har. I år har alle Elefantene besøkt skolene sine. Ut av disse besøkene ble det spennende prosjekter.

TRADISJONER: Faste arrangementer bidrar til forventning, spenning og hygge. I desember har vi lysfrokost, Lucia, samt nissefest i skogen med besøk av skognissen. Februar er karnevalstid og ski og akedag. Rett før påske serverer vi deilig påskefrokost til hele familien. I mai er det 16. mai-feiring. Foreldre er med og arrangerer juletreff og sommerfest. På høsten markerer vi FN-dagen. Foreldrene har også de siste to årene arrangert en "Brukt dag". På denne dagen kan foreldre selge og kjøpe brukte klær. Noe av overskuddet går til barnehagen eller til et annet godt formål.

FORELDRESAMARBEID: Personalet skal i samarbeid med foreldre gi barna gode utviklings og aktivitetsmuligheter. Med samarbeid menes gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet. Den viktigste delen av foreldresamarbeidet er den daglige kontakten når barnet kommer og går fra barnehagen. Avdelingene bruker litt ulike metoder for å gi foreldrene innblikk av dagen/uka som er gått. MyKid er en kommunikasjonsportal mellom barnehagen og foreldrene. Alle foreldre har tilgang til hver sin side, hvor de har oversikten over sitt eget barn. De får et eget passord for å logge seg inn. Her foregår all digital kommunikasjon mellom foreldre og barnehagen. På barnehagens MyKid side ligger også all informasjon som angår barnet, slik at det alltid er lett tilgjengelig for personalet. Vi startet med dette i september 2014. Gjennom MyKid er det lett for foreldre å gi beskjed angående sykdom eller fri. De kan selv gå inn å melde fravær eller sende oss en sms. Personalet skriver en kort dags rapport hver dag hvor det står litt om hva barna har gjort i løpet av dagen, små og store hendelser. Foreldre kan også kjøpe en app på sin telefon for kr.25, i mnd. Det kan være lettere å få til en samtale med barna om hva de har opplevd i løpet av dagen på denne måten. Vi holder to foreldremøter i året, hvor det ene er med tema/foredragsholder og det andre er for nye foreldre. Konferansetimer avholdes hver høst og vår.

Barnehagen har en egen plan for foreldresamarbeidet.

Foreldre er også med i hver sin Dugnadsgruppe og vi oppretter gjerne egne grupper når vi skal gjennomføre andre arrangement. Foreldrene skal ha innflytelse på barnehagens innhold, og det er gjennom de tillitsvalgte i SU og foreldrerådet at foreldrene har sin påvirkningsmulighet.

Årsplanen er utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen og foreldrene i SU er høringspart og skal uttale seg om innholdet før planen godkjennes.

Foreldrene – samarbeidspartnere og eiere: Refsnes barnehage SA er en foreldre eid andelsbarnehage. Dette gjør at foreldre får være med å bestemme hvordan barna skal ha det i barnehagen. Personalet ser på foreldre som diskusjonspartnere og samarbeidspartnere og setter pris på tilbakemeldinger fra dem. Foreldre er direkte med i driften og gjør mye bra dugnadsinnsats. De er velkomne til å være med på ulike turer, arrangementer og aktiviteter. Kaffekoppen står alltid innen rekkevidde hvis noen ønsker å slå av en prat før de må av gårde til jobben.

HVA BESTEMMER PLANLEGGING OG DRIFT I BARNEHAGEN?

Arbeidet i barnehagen bygger på lov om barnehager og rammeplanen. **Dette er vår formålsparagraf og barnehagens samfunnsmandat:** "Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. (Med "danning" menes det som skjer i barnets samspill med omgivelsene, og den oppdragelsen som skjer i barnehagen. Danning er en kontinuerlig prosess som forutsetter refleksjon. I barnehagen er gjensidige samhandlingsprosesser i lek og læring og hensynet til hverandre, forutsetninger for barnets danning). Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. "Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering" (det skal ikke være rom for noen form for diskriminering eller krenkende ord og handlinger i barnehagens virksomhet. Barnehagen skal forberede barna på å møte og skape et mer likestilt samfunn.)

Likestilling og likeverd: Begge kjønn skal få varierte utfordringer og like mye oppmerksomhet. Gutter og jenter skal få like muligheter. Det betyr at vi i barnehagen hele tiden må stille spørsmålstegn ved verdier, tankesett og praksisen vår. Det handler om den vanskelige balansegangen mellom likhet og forskjeller.

Flere av våre barn har minoritetsspråklig bakgrunn og barn med dobbel kulturidentitet. De skal oppleve anerkjennelse og respekt. Minoritetsbarna og deres familier er en viktig ressurs i arbeidet med å fremme likeverd, likestilling, åndsfrihet og toleranse. De har mye å lære oss om sin kultur.

Vi har et godt arbeidsredskap i forhold til planlegging, gjennomføring og evaluering av arbeidet. Gjennom hele året vil vi berøre de 7 fagområdene som rammeplanen pålegger oss å jobbe ut ifra.

INNHold – FAGOMRÅDENE: De 7 fagområdene i rammeplanen beskriver lærings – og opplevelsesområder barna skal møte i løpet av barnehagetiden. Fagene opptre sjeldent alene, og vil veves inn i alt vi gjør. Vi ønsker å beskrive mål og metoder for de ulike aldersgruppene, og på den måten ivareta at alle fagområdene foruten de vi har som satsningsfelt, får nødvendig fokus. (Se avdelingenes egne planer.)

De 7 fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknikk
- Etikk. Religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

"Husk på at barns interesser sjelden handler om fag, men heller handler om et leketema, en fantasi eller en opplevelse som ønskes delt med andre barn. Gjennom dette temaet, fantasien eller opplevelsen, blir ofte ulike fag inkludert." (Nordtømme 2010)

PLANER ER TIL FOR Å BRYTES I TILFELLER HVOR VIRKLIGHETEN GRIPER BARNA!

Planen vurderes og evalueres på plandager og personalmøter. Mange av de fine bildene er tatt av Cathrine Lødøen og Johanne Dahl Tysnes.

ÅRSBJUL:

AUGUST/SEPTEMBER

OKTOBER/NOVEMBER: FN-DAG: For hele familien 24. OKT
FORELDRESAMTALER

DESEMBER: LYSFROKOST: For hele familien 1. DES
LUCIA: 13. DES
For hele familien på ettermiddagen.
NISSEFEST: 20. DES
STENGT MELLOM JUL OG NYTTÅR

JANUAR/FEBRUAR: PLANDAG STENGT: 2. JAN
ÅPNER: 3. JAN
KARNEVAL: 9. FEB
FORELDREMØTE/TEMA: 16. FEB

MARS/APRIL: PÅSKEFROKOST: For hele familien. 7. APRIL
PÅSKE STENGT 10. -17. APRIL
GENERALFORSAMLING: 25. APRIL

MAI MAI FEST: For hele familien 16. MAI
FORELDRESAMTALER

JUNI: SOMMERFEST: 8. JUNI
OVERNATTING FOR ELEFANTENE?

STYRET BESTÅR AV:

Styreleder, rep i SU	Susanne Eimot	tlf: 938 14 510
Styremedlem:	Trine Ogden Helland	tlf: 951 28 333
Styremedlem:	Bendik Sundrehagen	tlf. 961 03 935
Styremedlem:	Yngve Torjussen	tlf: 488 90 751
Styremedlem:	Philip Mustorp	tlf. 472 49 624
Styremedlem:	Elisabeth Risum	tlf. 470 57 516
Styremedlem:	Thomas Rosendahl	tlf: 930 11 148
Styrer:	Tone Skolt Kristensen	tlf: 901 71 949
Personalets repres.:	Rikke Jakobsen Paulsen	tlf: 995 19 605

BARNEHAGENS SAMARBEIDSUTVALG:

Medlem: Elefant	Beate Aannestad
Medlem: Rudolf	Irene Landgren
Medlem: Sel	Trine Ogden Helland
Medlem. Løven	Agnieszka Henriksen

ANSATTE:

Medlem:	June Sveen,
Medlem:	Nina Berger,
Medlem:	Heidi S Holmgren
Medlem:	Tone Skolt Kristensen